

Ar mokate naudotis automatinio išorinio defibriliatoriumi?

Europos Sąjungoje nuo 2000 metų viešose vietose – oro uostuose, geležinkelio stotyse, metro, gyvenamuosiuose rajonuose, darbo vietose, prekybos centruose, traukiniuose ir kt. – pradėti naudoti automatiniai defibriliatoriai. Nuo šiol jų naudojimas rekomenduojamas ir Lietuvoje. Jų jau esama oro uostuose, kai kuriuose prekybos centruose, geležinkelio stotyse, įvairiose įmonėse ir kt.

Automatinis išorinis defibriliatorius (AID) – tai kompiuterinis prietaisas, kuris analizuoja širdies ritmą, atpažįsta defibriliuojamą ritmą ir atlieka defibriliaciją. Aparatai įgarsinti kiekvienos šalies valstybine kalba. **Nesibaiminkite, įrangą liesti ir atidaryti yra visiškai saugu.** Išmokti naudoti defibriliatorių nesunku, tai veiksmingas ir paprastai naudojamas prietaisas. Automatinį išorinį defibriliatorių galima naudoti vaikams nuo vienerių metų amžiaus, tik reikia nustatyti vaikų režimą arba uždėti ant krūtinės ląstos mažesnius elektrodus, skirtus vaikams iki aštuonerių metų.

Kiekviena pavėluota defibriliacijos minutė 10 proc. sumažina išgyvenimo tikimybę. Neatlikus defibriliacijos arba atlikus pavėluotai, išsenka širdies energijos atsargos ir išnyksta elektrinė širdies veikla. Tokia būklė vadinama asistolija. Asistolija negydoma defibriliacija. Todėl svarbu defibriliatorių prijungti jau ketvirtą minutę.

Vertinant nukentėjusiojo būklę negalima nustatyti širdies ritmo sustojimo. Nedelsiant pradėtas gaivinimas garantuoja minimalią kraujotaką, kol bus atkurtas normalus širdies ritmas taikant defibriliaciją.

Širdies ritmo sutrikimą gali sukelti įvairios ligos, kurių metu širdis sustoja, ar plaka per silpnai, kad išstumtų kraują. Skilvelių virpėjimas ir skilvelių tachikardija gydomi elektros impulsu – tai ir yra defibriliacija. Prie aparato prijungiami lipnūs elektrodai, kurie klijuojami ant nuogos ir sausos krūtinės ląstos. Elektrodai atlieka dvi funkcijas:

- nuskaito elektros impulsus ir perduoda juos į defibriliatoriaus aparatą;
- iš defibriliatoriaus leidžia į žmogaus kūną defibriliacijos išlydį.

Tarptautinis AID buvimo vietos žymėjimas

Kaip naudoti automatinį išorinį defibriliatorių?

1. Aparatą dėkite šalia paciento galvos, įjunkite ir vykdykite defibriliatoriaus nurodymus.
2. Išėmę iš pakelio priklijuokite defibriliatoriaus elektrodų lapelius prie nuogos ir sausos krūtinės ląstos, kaip pavaizduota ant elektrodų lapelių. Pirmasis elektrodas klijuojamas dešinėje krūtinės pusėje, žemiau raktikaulio. Kitas klijuojamas kairėje pusėje, į šoną nuo kairiojo spenelio. Jei yra keli gelbėtojai, nenutraukite gaivinimo, kol klijuojami elektrodai.
3. Defibriliatorius analizuoja širdies ritmą. Nelieskite ir niekam neleiskite liesti nukentėjusiojo. Vykdykite aparato duodamas balso ar vizualines komandas. Paspauskite analizavimo mygtuką, jei to prašo aparatas (jeigu defibriliatoriaus aparatas automatinis, jis tą pats atlieka).
4. Jei aparatas praneša, kad defibriliuoti nereikia, gaivintojas tegu toliau atlieka krūtinkaulio paspaudimus ir oro įpūtimus. Defibriliatoriaus elektrodų nuimti nereikia, kol atvyks medikai.

Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centro Sveikatos mokyklos Sveikatos mokymo skyriaus visuomenės sveikatos edukologė Vida Dubinskienė